

**College van Gedeputeerde Staten
Statenvoorstel**

DATUM	10-11-2020	NUMMER PS	PS2021OGV01
DOMEIN	Opgave Wonen Werken bereikbaarheid	COMMISSIE	Omgevingsvisie
STELLER	I. Schartman/E. Vrielink	TELEFOONNUMMER	06- 2112 4619/06 1217 0077
DOCUMENTNUMMER	8219D98A	PORTEFEUILLEHOUDER	Van Essen

Onderwerp : Fase 1 Ontwikkelbeeld 2030-2040 Regio Amersfoort: Urgentie en opgaven, Afwegingskader

Bijlage(n): 1. Rapport 'Urgentie en opgaven Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort 2030-2040'
2. 'Bijlage bij 'Urgentie en opgaven Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort 2030-2040'
3. Afwegingskader Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort 2030-2040

Aan Provinciale Staten,

Gevraagd besluit

Provinciale Staten besluiten;

1. de 'Urgentie en opgaven, Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort 2030-2040' vast te stellen als vertrekpunt voor fase 2 van het Ontwikkelbeeld 2030-2040 voor de Regio Amersfoort, en de volgende belangen te onderkennen:
 - De unieke positie van de regio in twee economische ecosystemen, te weten de regio Utrecht (life sciences) enerzijds en de regio Foodvalley (agro-food) anderzijds: het is van belang dat het unieke vestigingsklimaat in de regio in stand blijft en zo mogelijk wordt versterkt;
 - Amersfoort is toegangspoort van de Randstad: behouden en versterken positie van regio Amersfoort in het mobiliteitsnetwerk en het aanpakken van knelpunten;
 - Woon- en werkmilieus voor denkers en doeners: voldoende ruimte voor wonen en werken, met aandacht voor betaalbare woningen en intensivering van bestaande bedrijventerreinen;
 - Van nature aantrekkelijk: de landschappelijke aantrekkelijkheid is een troef van de regio en dit vraagt om een gezamenlijke aanpak van de stedelijke en landelijke opgaven.
2. Het 'Afwegingskader Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort 2030-2040' vast te stellen, en de volgende 5 hoofdcategorieën te onderkennen:
 - Uitvoerbaarheid
 - Gezonde en toekomstbestendige leefomgeving
 - Duurzaam bereikbaar hart van Nederland
 - Vitale dorpen en steden
 - Sterke regio van denkers en doeners

Inleiding

Samen met de Regio Amersfoort hebben wij het initiatief genomen om een integrale verstedelijkingsstrategie te ontwikkelen om de groei van de regio Amersfoort in goede banen te leiden. De integrale verstedelijkingsstrategie heeft ook tot doel om de positionering van de regio in nationale context duidelijk te maken. Tot circa 2030 is er (volgens de nu bekende prognoses) voldoende plancapaciteit om aan de woonbehoefte te voldoen, al zal de daadwerkelijke ontwikkeling daarvan nog wel de nodige inspanning vergen. Ook de druk op de bestaande werklocaties is groot. Nader onderzoek naar de wensen en mogelijkheden op het gebied van transformatie, herstructurering en intensivering van bestaande terreinen moeten duidelijkheid geven of de beschikbare ruimte tot

2030 voldoende is. Voor de ontwikkeling na 2030 moeten nog keuzes worden gemaakt. Daarvoor is het nodig een integrale visie en strategie op te stellen: het Ontwikkelbeeld 2030-2040 Regio Amersfoort. Hierover hebben wij u op 7 juli 2020 geïnformeerd (Startnotitie Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort, Statenbrief, kenmerk 82112E84).

Als regio hebben wij een "Utrechts aanbod" voor het nieuwe kabinet opgesteld, samen met gemeenten en regionale partners als kennisinstellingen en bedrijfsleven (triple helix). In ons aanbod wordt ingegaan op de grote maatschappelijke opgaven die van nationaal belang zijn. Het rapport 'Urgentie en opgaven Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort 2030-2040' is hierbij input geweest. In het Utrechts aanbod geven we aan wat we (triple helix partijen) zelf in de regio aan de opgaven doen, op welke wijze we met het Rijk op die opgaven willen samenwerken en wat we van het Rijk nodig hebben.

KERNBOODSCHAP

Provincie Utrecht en Regio Amersfoort (Gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest, Woudenberg, en de Gelderse gemeenten Barneveld en Nijkerk) creëren een Ontwikkelbeeld voor de periode 2030-2040 om op basis hiervan afspraken te maken over de te ontwikkelen woon- en werklocaties, bereikbaarheid en het meegroeien van groen. Provincie Utrecht en Regio Amersfoort streven samen naar een aantrekkelijke regio waarin het goed leven is, met een gezonde woning- en arbeidsmarkt en waar de bereikbaarheid en leefbaarheid op orde is.

Fase 1 wordt nu afgerond met de oplevering van de integrale analyse en doorrekening voor 2030: urgentie en opgaven. Daarnaast is een afwegingskader opgesteld op basis waarvan verschillende scenario's in fase 2 kunnen worden getoetst.

Juridische en andere relevante kaders

Artikel 158 van de Provinciewet regelt de bevoegdheden van GS, waaronder de bevoegdheid om beslissingen van Provinciale Staten voor te bereiden en uit te voeren.

Begin 2018 heeft de regio Amersfoort haar Regionale Ruimtelijke Visie (RRV) gepubliceerd. Hierin is geconstateerd dat er tot circa 2030 voldoende woningbouwplannen zijn, maar dat er voor de verdere ontwikkeling na 2030 nieuwe keuzes gemaakt moeten worden.

Op 17 maart 2020 hebben wij de Ontwerp Omgevingsvisie provincie Utrecht vastgesteld en via de website voor iedereen beschikbaar gesteld. Hierin is een gebiedsuitwerking voor de Regio Amersfoort opgenomen, waarbij wordt aangegeven dat provincie die graag samen met de regio verder uitwerkt. Het Afwegingskader formuleert de belangrijkste doelen en is in lijn met de doelen zoals die in de Ontwerp Omgevingsvisie Provincie Utrecht zijn gesteld.

Het Ontwikkelbeeld regio Amersfoort verandert niet de formele taken en bevoegdheden van de afzonderlijke overheden. Dat betekent dat afspraken die binnen het ontwikkelbeeld worden gemaakt, verankerd worden in formele besluiten (bijvoorbeeld in het kader van de provinciale Omgevingsvisie of regionale programmering). De democratische legitimatie blijft daarmee gewaarborgd.

Zie ook Programmabegroting 2021, meerjarendoelen 1.1.4. (p. 35) en 5.8.2. (p. 124).

Argumentatie

- Het op te stellen Ontwikkelbeeld regio Amersfoort 2030-2040 levert een perspectief op voor de doorontwikkeling van de Amersfoortse regio op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid en leefbaarheid tot 2040, mede in relatie tot de positie van Regio Amersfoort in nationale context.
- De aanpak om te komen tot het Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort is gestart met een integrale analyse en doorrekening voor 2030. Dit levert een "gebiedsfoto" (nul-meting) voor 2030 op waarin de urgentie van de

opgaven wordt geduid. Dit is opgenomen in de rapportage "Urgentie en opgaven, Ontwikkelbeeld regio Amersfoort 2030-2040".

- De urgentie en opgaven voor het Ontwikkelbeeld vormen het vertrekpunt om in de tweede fase verschillende scenario's voor verstedelijking uit te werken. Deze scenario's zijn integrale regionale verstedelijkingsmodellen die de hoeken van het speelveld verkennen. De effecten van de verschillende scenario's voor de groei van de regio Amersfoort worden op basis van het afwegingskader bepaald.
- Het afwegingskader formuleert de belangrijkste doelen en is in lijn met de doelen zoals die bij de besluitvorming over de Regionale Ruimtelijke Visie en in de Ontwerp Omgevingsvisie Provincie Utrecht zijn gesteld. Met behulp van dit afwegingskader worden de verschillen tussen de scenario's inzichtelijk gemaakt. Het afwegingskader is als een dashboard waarop te zien is hoe ieder scenario scoort op verschillende onderwerpen. Deze onderwerpen zijn vertaald in meetbare (kwantitatieve en kwalitatieve) criteria. Op basis van de effecten worden de bouwstenen van de verschillende scenario's ten opzichte van elkaar vergeleken en wordt de informatie verkregen om te komen tot een gezamenlijk Ontwikkelbeeld.
- Het is niet de bedoeling om uiteindelijk één scenario te kiezen. Het afwegingskader zal niet één scenario als beste aanwijzen. Het afwegingskader geeft alleen inzicht waar de verschillen liggen. Met behulp van dit inzicht zal het uiteindelijke Ontwikkelbeeld worden opgesteld met de beste ingrediënten van de verschillende onderzochte scenario's. Door het afwegingskader toe te passen is deze stap transparant en herleidbaar. Het afwegingskader bevat alleen criteria die op regionaal niveau onderscheidend zijn. Zaken als bijvoorbeeld circulair bouwen en verkeersveiligheid zijn uiteraard belangrijk, maar niet onderscheidend op regionaal niveau. Deze zaken vinden plaats op het niveau van een (stedenbouwkundige) planuitwerking en daar zal het Ontwikkelbeeld geen uitspraken over doen.
- Inzet van dit traject is het realiseren van een Ontwikkelbeeld met regionaal draagvlak/commitment. Om dat te kunnen realiseren zijn transparantie en een level-playing-field van het grootste belang. Alle Gemeenteraden en uw Staten worden gedurende het proces op eenzelfde wijze geïnformeerd en geconsulteerd. Besluitvorming door Gemeenteraden en uw Staten vindt zowel nu in fase 1 (najaar 2020) als in fase 2 (voorjaar 2021) plaats.
- Er zijn meerdere belangen om rekening mee te houden. We beogen dat transparant te doen in dit proces en tot een zo goed mogelijke wegging en balans te komen van alle belangen die er zijn. Dat vraagt om intensieve samenwerking en een houding waarbij partijen met behoud van democratische legitimiteit gevraagd wordt om de gezamenlijk opgave centraal te stellen.

Doelen en indicatoren

Met het opstellen van het Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort 2030-2040 willen de samenwerkende partijen bijdragen aan een gezonde groei van de regio Amersfoort door richtinggevende keuzes te maken voor het ontwikkelen van nieuwe woon/werklocaties inclusief de mobiliteitsmaatregelen die daarvoor nodig zijn en het meegroeien van groen. Deze keuzes worden gemaakt in samenhang met andere opgaven zoals energie en klimaat. Hiermee willen de partijen zorgen voor een aantrekkelijke regio waarin het goed leven is, met een gezonde woning- en arbeidsmarkt en waar de bereikbaarheid en leefbaarheid op orde is.

Zie ook Programmabegroting 2021, meerjarendoelen 1.1.4. (p. 35) en 5.8.2. (p. 124).

Participatie

Het participatieproces wordt door de partners gezamenlijk opgepakt. De participatie t.b.v. het Ontwikkelbeeld wordt sterk beïnvloed door onder andere de volgende punten waar we rekening mee houden:

- er vinden momenteel veel participatietrajecten plaats die gaan over het ruimtegebruik in de regio. Denk hierbij aan de gemeentelijke omgevingsvisies, de lokale duurzaamheidsprogramma's, de Regionale Energie Strategie en de provinciale omgevingsvisie. We willen de samenleving niet overvragen of onduidelijkheid creëren rond deze verschillende trajecten en het Ontwikkelbeeld 2030 – 2040.

- er worden afspraken gemaakt op een abstract niveau dat verder weg staat van de individuele burger.
- het proces om te komen tot het Ontwikkelbeeld is een snelkookpan waarin in hoog tempo de verschillende scenario's worden ontwikkeld. We willen er voor zorgen dat wat we doen aan participatie ook daadwerkelijk goed en passend gebruikt wordt.

De participatie-aanpak focust zich op inwoners en belanghouders. Met belanghouders bedoelen we alle organisaties, verenigingen en initiatieven van inwoners, die een belang vertegenwoordigen en in deze regio actief zijn. De volgende activiteiten zijn voorzien:

Communicatiecampagne.

Op dit moment is er nog weinig bekend bij inwoners en belanghouders over het Ontwikkelbeeld 2030 – 2040.

Daarom starten we met een communicatiecampagne over het Ontwikkelbeeld op social media en in lokale (week)bladen. Dit zorgt ervoor dat:

- De vraagstukken rond het Ontwikkelbeeld en de term Ontwikkelbeeld meer bekendheid krijgen.
- Inwoners en belanghebbenden beseffen wat het belang van het Ontwikkelbeeld voor hen zelf is.
- We motiveren inwoners en belanghouders om deel te nemen aan de online enquête.

Online enquête – reflectie op toekomstige waarden en functies van de Regio Amersfoort

Door een uitgebreide online enquête willen we inwoners en belanghouders laten reflecteren op de verschillende waarden en functies die zij belangrijk vinden voor de toekomst van Regio Amersfoort. De uitkomsten van de online enquête zijn niet representatief voor wat de inwoner van Regio Amersfoort vindt. Het geeft wel een indruk van hoe verschillende inwonersgroepen denken over wat belangrijk is voor het Ontwikkelbeeld.

Het resultaat van de enquête moet een beeld zijn van wat inwoners en belanghouders hoog waarderen wanneer er keuzes gemaakt worden rond Wonen, Werken, Mobiliteit, Klimaat, Energie en Natuur. Uit de enquête moeten ook de belangrijkste pijnpunten voor inwoners naar voren komen.

Inventarisatie opbrengsten provinciale, regionale en lokale participatie rond ruimtegebruik

De online enquête vullen we aan met de opbrengsten uit de vele participatietrajecten die op dit moment al op provinciaal, regionaal en lokaal niveau plaatsvinden over vraagstukken rond het ruimtegebruik in Regio Amersfoort.

Welke partijen worden betrokken bij het opstellen van het ontwikkelbeeld

Het Ontwikkelbeeld 2030-2040 wordt opgesteld door MUST in samenwerking met de 9 gemeenten, provincie Utrecht, provincie Gelderland en Bureau Regio Amersfoort.

Partijen als NS, ProRail, Rijkswaterstaat en Waterschap Vallei & Veluwe zijn betrokken in fase 1 bij het duiden van de feitelijke opgaven.

De urgentie en opgaven en afwegingskader worden voorgelegd aan onder andere VNO-NCW (bedrijvenkringen), woningcorporaties, LTO en NMU met de vraag wat zij willen meegeven voor de scenario ontwikkeling van fase 2. In fase 2 worden belanghebbenden zoals hierboven benoemd geconsulteerd over de scenario's.

Presentatie uitkomst aan volksvertegenwoordigers

Eind december sluiten we de enquêtes en inventarisatie van de participatietrajecten. Begin januari worden de uitkomsten verwerkt. Op 18 januari 2021 wordt de analyse tijdens een regionale informatiebijeenkomst voor volksvertegenwoordigers (raden en staten) gepresenteerd.

Hoe verwerken we de resultaten van het participatietraject?

Met de opbrengsten van het participatietraject wordt er op de verschillende scenario's gereflecteerd. Daarnaast worden de resultaten gebruikt als basis voor de verdere uitwerking van het Ontwikkelbeeld naar de verschillende uitvoeringsprogramma's die hieronder vallen.

Financiële consequenties

Er zijn geen financiële consequenties verbonden aan dit voorstel.

Vervolg

Fase 2 start parallel aan de besluitvorming over Fase 1 en wordt uiterlijk in maart 2021 opgeleverd. Deze datum is gekozen om het concept Ontwikkelbeeld klaar te hebben voorafgaand aan de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021 om zodoende een bouwsteen te hebben voor een te vormen kabinetsakkoord. Het document kan in tijd gezien niet voor de verkiezingen aan u ter besluitvorming worden voorgelegd. Om deze bouwsteen zo veel mogelijk bestuurlijk gewicht te geven wordt u in een raden en staten bijeenkomst op 18 januari 2021 in het proces van totstandkoming meegenomen. Hierna vindt besluitvorming plaats over het eindbeeld in colleges, raden en staten. Volgens planning zal de uitkomst van fase 2, het Ontwikkelbeeld 2030-2040 Regio Amersfoort, voor de zomer van 2021 aan u ter besluitvorming worden voorgelegd. Een eerste contour van het verstedelijkingsperspectief zal in het BOL MIRT voorjaar 2021 voorliggen.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

Besluit op 27 januari 2021 tot vaststelling van Fase 1 Ontwikkelbeeld 2030-2040 Regio Amersfoort: Urgentie en opgaven, Afwegingskader

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op 27 januari 2021;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 10 november 2020,
met nummer 8219D98A,
van afdeling SLO en MOB;

Overwegende dat:

- In de Ontwerp Omgevingsvisie Provincie Utrecht is aangegeven dat de provincie samen met de regio een verdere visie voor de toekomstige ontwikkeling uitwerkt,

Besluiten:

1. de 'Urgentie en opgaven, Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort 2030-2040' vast te stellen als vertrekpunt voor fase 2 van het Ontwikkelbeeld 2030-2040 voor de Regio Amersfoort, en de volgende belangen te onderkennen:
 - De unieke positie van de regio in twee economische ecosystemen, te weten de regio Utrecht (life sciences) enerzijds en de regio Foodvalley (agro-food) anderzijds: het is van belang dat het unieke vestigingsklimaat in de regio in stand blijft en zo mogelijk wordt versterkt;
 - Amersfoort is toegangspoort van de Randstad: behouden en versterken positie van Amersfoort in mobiliteitsnetwerk en het aanpakken van knelpunten;
 - Woon- en werkmilieus voor denkers en doeners: voldoende ruimte voor wonen en werken, met aandacht voor betaalbare woningen en intensivering van bestaande bedrijventerreinen.
 - Van nature aantrekkelijk: de landschappelijke aantrekkelijkheid is een troef van de regio en dit vraagt om een gezamenlijke aanpak van de stedelijke en landelijke opgaven.
2. Het 'Afwegingskader Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort 2030-2040' vast te stellen, en de volgende 5 hoofdcategorieën te onderkennen:
 - Uitvoerbaarheid
 - Gezonde en toekomstbestendige leefomgeving
 - Duurzaam bereikbaar hart van Nederland
 - Vitale dorpen en steden
 - Sterke regio van denkers en doeners

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Griffier,
mr. C.A. Peters